

Seija Lehtonen

Työeläkemenoennuste vuodelle 2007

Eläketurvakeskuksen katsauksia
2007:4

Eläketurvakeskus • Pensionskyddscentralen

KATSAUKSIA

Seija Lehtonen

Työeläkemenoennuste vuodelle 2007

Elokuussa 2007

Eläketurvakeskuksen katsauksia
2007:4

Eläketurvakeskus • Pensionskyddscentralen

KATSAUKSIA

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin 010 7511 • Faksi (09) 148 1172

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Tfn 010 7511 • Fax (09) 148 1172

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 Eläketurvakeskus Finland

Tel. +358 10 7511 • Fax +358 9 148 1172

Edita Prima Oy

Helsinki 2007

ISSN 1236-7737

ABSTRAKTI

Työeläkemenoennustekatsaus sisältää arviot sekä yksityisen että julkisen puolen eläkelakien mukaisen toiminnan keskeisistä tunnusluvuista. Katsaus sisältää muun muassa arviot työeläkkeensaajien lukumääristä ja työeläkemenosta vuonna 2007. Katsauksen liitteeseen on koottu arvioituja lukuja ja muita tunnuslukuja.

Työeläkkeensaajia on vuonna 2007 noin 1 285 000. Yksityisen puolen eläkkeitä maksetaan noin runsaalle miljoonalle (1 110 000) ja julkisen puolen eläkkeitä noin runsaalle puolelle miljoonalle (570 000) eläkkeensaajalle. Eläkkeelle siirrytään nykyisin keskimäärin 59,5-vuotiaana.

Koko lakisääteisen eläkemenon arvioidaan kasvavan tänä vuonna noin 4,7 prosenttia ja sen osuus bruttokansantuotteesta on noin 11,0 prosenttia. Yksityisen puolen eläkemenon arvioidaan kasvavan tänä vuonna noin 6,2 prosenttia.

ABSTRACT

The review on the earnings-related pension expenditure forecast includes estimates of the main indicators for operations under both private-sector and public-sector pension acts. The review includes, for instance, estimates of the numbers of recipients of an earnings-related pension and earnings-related pension expenditure in 2007. The appendix to the review gives an overview of numerical estimates and other indicators.

In 2007 there are approximately 1,285,000 recipients of an earnings-related pension. Private-sector pensions are paid to a good one million (1,110,000) persons and public-sector pensions to a good half a million (570,000) persons. Currently people retire on average at the age of 59.5 years.

The total statutory pension expenditure is expected to increase by about 4.7 per cent this year and its share of GDP is approximately 11.0 per cent. Private-sector pension expenditure is expected to increase by about 6.2 per cent this year.

SISÄLTÖ

Johdanto	7
1 Lakimuutoksista	8
Yksityisalojen rahastointi- ja sijoitusuudistus	8
Vireillä olevat muutokset	9
2 Työeläkkeensaajien lukumäärä	10
3 Eläkkeiden indeksitarkistukset	12
4 Lakisääteinen eläkemeno	13
Yksityisen puolen työeläkemeno	13
5 Vakuutusmaksun taso, maksutulo ja eläkevarat	15
Yksityisen puolen työeläkemaksut	15
Julkisen puolen työeläkemaksut	16
Korot, vakuutusmaksutulo ja työeläkevarat	17
Lähteet	18
Liitteet	20
Liite 1. Eläkejärjestelmää koskevia tilastoja ja arvioita	20
Liite 2. Lukumäärätietoja	21
Liite 3. Työansiot	22
Liite 4. Maksutulot (milj. euroa/v)	23
Liite 5. Kaikki lakisääteiset eläkkeet (milj. euroa)	24

Johdanto

Vuoden 2007 alusta yksityisalojen palkansaajien aiemmin voimassa olleet työeläkelait TEL¹, LEL² ja TaEL³ yhdistyivät työntekijän eläkelaiaksi, josta jäljempänä käytetään lyhennettä TyEL. Tavoitteena on ollut selkeyttää ja helpottaa työeläketurvan hoitamista. Lakien yhdistämiselle luotiin pohjaa jo vuoden 2005 mittavalla työeläkelakiuudistuksella.

Työeläkemenoennustekatsauksessa luodaan silmäys kuluvan vuoden työeläkemienotietoihin ja muutamiin muihin tärkeisiin tunnuslukuihin. Edellä mainittujen lakimuutosten takia on katsauksessa tänä vuonna arvioitu työeläkkeensaajien lukumääriä aiemmissa ennustekatsauksissa arvioitujen eläkkeiden lukumäärien sijaan. Samoin eläkemeno on arvioitu karttuneiden lakiosien mukaan niin ikään aiemmissa katsauksissa käytetyn viimeisen vakuuttaneen eläkelaitoksen sijaan. Ennuste pohjautuu etenkin TyEL:n, Merimiesten eläkelain (MEL) sekä yrittäjien (YEL) ja maatalousyrittäjien (MYEL) eläkelakien, jäljempänä yksityisen puolen, osalta Eläketurvakeskuksen rekistereistä poimituihin eläketietoihin. Viimeisimmät käytössä olleet tilastotiedot on kerätty ETK:n rekistereistä kuluvan vuoden kesäkuun lopun tilanteessa. Työeläkkeensaajien määrää ja eläkemenoa on siten arvioitu karttuneiden eläkelakien mukaan vuoden 2007 ensimmäisellä vuosipuoliskolla toteutuneiden alkaneiden eläkkeiden perusteella. Ennustetta tehtäessä on verrattu alkuvuoden eläkkeensaajien lukumääriä ja eläkemenoa suhteessa edellisvuosien vastaaviin tilastoihin ja edellisvuosien toteutuneisiin lukuihin. Lisäksi on otettu huomioon väestökehitys ja taloudellinen kehitys sekä lakimuutokset. Sitä vastoin suurin osa julkisen puolen⁴ ennusteista perustuu eläkelaitosten omiin arvioihin. Maatalouden luopumisjärjestelmien mukaiset eläkkeet eivät ole mukana katsauksen tilastoissa, ellei niitä ole erikseen mainittu.

TyEL:n voimaantulon lisäksi vuoden 2007 alusta noudatetaan yksityisellä puolella uusia sijoitustoiminnan säädöksiä. Lakimuutoksia on käsitelty tarkemmin luvussa 1. Lukumäärä- ja eläkemenoennusteiden lisäksi on ennustekatsauksessa käsitelty myös vakuutusmaksuja ja eläkevaroja (luvussa 5). Tunnuslukukäsitteiden muutosten vuoksi on tänä vuonna myös liitteen rakennetta muutettu edellisvuotisesta.

Julkisen puolen eläkkeitä on tässä katsauksessa otettu esille aiempaa enemmän ja tavoitteena on tulevissa työeläkemenoennustekatsauksissa lisätä julkisen puolen ennustetietoja ja niiden erittelyjä. Työeläkemenoennustekatsaus ilmestyy vuosittain.

¹ TEL Työntekijän eläkelaki, voimaantulovuosi 1962.

² LEL Lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijöiden eläkelaki, 1962.

³ TaEL Taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijöiden eläkelaki, 1986; vuoteen 1998 asti Eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelaki.

⁴ Julkisen puolen eläkkeitä ovat valtion, kuntien ja kirkon eläkkeet, Kelan ja Suomen Pankin toimihenkilöiden eläkkeet sekä Ahvenanmaan maakunnanhallituksen maksamat eläkkeet.

1 Lakimuutoksista

Vuoden 2007 alusta TyEL korvaa entiset palkansaajia koskevat työeläkelait TEL:n sekä LEL:n ja TaEL:n. Kaikki yksityisen puolen työsuhteet merimiehiä lukuun ottamatta vakuutetaan saman eläkelain mukaan työalasta, työsuhteen kestosta tai palkan määrästä riippumatta. TyEL:n voimaantulon myötä työnantajan on järjestettävä eläketurva niille työntekijöille, joille maksettu palkka ylittää 46,08 euroa kuukaudessa. Työntekijöiden eläketurva voidaan edelleen järjestää työeläkevakuutusyhtiössä, eläkesäätiössä tai -kassassa. Jos työnantaja järjestää työntekijöidensä eläketurvan ottamalla vakuutuksen työeläkeyhtiöstä, voidaan kaikki työntekijät vakuuttaa TyEL:n mukaan samassa työeläkevakuutusyhtiössä.

TyEL erottelee vakuuttamisessa *sopimustyönantajat* ja *tilapäiset työnantajat*. Jos työnantajan maksamien palkkojen määrä ylittää 6 600 euroa puolessa vuodessa, sen on tehtävä vakuutus sopimus, jolloin yritys on sopimustyönantaja. Jos palkat jäävät alle mainitun summan, työnantaja voi järjestää työntekijöidensä eläketurvan työeläkeyhtiössä tekemättä vakuutushakemusta. Vakuutusmaksuja on tässä katsauksessa käsitelty tarkemmin luvussa 5.

Eläke-eduissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2007 alusta. Vanhan ja vuonna 2005 uudistuneen työeläketurvan siirtymäkausi jatkuu. Vuonna 1949 ja sitä ennen syntyneillä on vielä oikeus työttömyyseläkkeeseen. Nuorempien ikäluokkien pitkäaikaistyöttömien työttömyysturva hoidetaan päivärahaetuuksin. Vuoden 2005 eläkelakiuudistuksen osalta on edelleen menossa vielä voimaantulovaihe ja työeläkkeitä lasketaan tietyissä tapauksissa vanhoilla säännöillä vuoteen 2012 asti.

Myös yrittäjän eläketurvaa koskevan lainsäädännön, YEL:n, rakennetta on uudistettu työntekijän eläkelakia vastaavaksi, samoin maatalousyrittäjien eläkelakia MYEL:ä uudistettiin rakenteellisesti. Vuoden alusta astuivat voimaan myös niin ikään lakiteknisesti uudistetut merimieseläkelaki MEL sekä valtion eläkelaki VaEL.

Yksityisalojen rahastointi- ja sijoitusuudistus

Yksityisen puolen eläkelaitosten työeläkevakuutusmaksuja ja vastuuvelan määräytymistä koskeviin laskuperusteisiin tuli monia muutoksia 1.1.2007 alkaen johtuen muun muassa TyEL:n voimaantulosta ja eläkelaitoksia koskevista muista lainsäädäntömuutoksista. Aiemmin käytetty laskuperustekorko korvattiin vuoden 2007 alusta vanhuuseläkerahastojen täydentämistä koskevilla säännöksillä. Eläkelaitosten rahastoonsiirtovelvoite muodostuu vuodesta 2007 eläkevastuun laskemisessa käytettävästä kolmen prosentin rahastokorosta, eläkevastuun täydennyskertoimesta ja osaketuottokertoimesta. Eläkevastuun täydennyskerroin perustuu eläkelaitosten keskimääräiseen vakavaraisuuteen ja osaketuottokerroin perustuu eläkelaitosten keskimääräiseen osakesijoitusten vuotuisen tuottoon.

Eläkelaitosten sijoitustoimintasäännöksiin vuoden 2007 alusta voimaan tulleiden muutosten tavoitteena on pienentää maksujen nostamisen painetta tulevina vuosina. Eläkelaitosten sijoitusriskien kantokykyä on vahvistettu uudella puskurilla, osaketuottosidonnaisella lisäva-

kuutusvastuulla. Se tasaa osakkeiden arvon heilahtelusta johtuvaa sijoitusriskiä ja antaa työeläkevakuuttajille mahdollisuuden sijoittaa entistä suuremman määrän eläkevaroista osakkeisiin. Sijoitustoimintauudistusten yhteydessä uudistettiin myös vakavaraisuus- ja kate-säännöstöä.

Vireillä olevat muutokset

Tänä vuonna käynnistetyn vaiheittain toteutettavan sosiaaliturvan kokonaisuudistuksen tavoitteena on työn kannustavuuden parantaminen, köyhyyden vähentäminen sekä riittävän perusturvan tason turvaaminen kaikissa elämäntilanteissa. Eläke on osa sosiaaliturvaa ja työeläkkeiden osalta tarkasteluun tulevat hallitusohjelman mukaisesti eläkkeiden indeksikorotusten perusteena olevan kulutuskorin tarkistaminen. Myös eläkkeensaajien verotusta suunnitellaan uudistettavan.

Apurahansaajien sosiaaliturvaa parannetaan hallitusohjelman mukaan vuoden 2009 alusta niin, että apurahansaajille turvataan työskentelyyn myönnettyjen apurahojen määrän perusteella eläke-, sairausvakuutus-, työtapaturma- ja työttömyysturva.

Vakuutus- ja rahoitusalan valvonnat suunnitellaan yhdistettävän vuoden 2009 alusta alkaen Suomen Pankin yhteyteen perustettavaan valvontaorganisaatioon. Tällä yhdistymishankkeella vastataan nimenomaan vakuutus- ja rahoitusmarkkinoiden yhdentymiskehityksen sekä riskien muuttumisen ja kasvamisen aiheuttamiin haasteisiin. Vakuutusalaa koskevan lainsäädännön valmisteluista vastaa jatkossakin sosiaali- ja terveysministeriö.

Työeläkelaitosten välistä kilpailua koskevassa selvittelyraportissa (Rajaniemi 2007) ehdotettiin muutoksia muun muassa lainsäädäntöön ja sen valmistelukäytäntöihin. Hallitusohjelmaan on kirjattu tavoitteeksi edistää työeläkealan kilpailua kyseisen raportin pohjalta. Lisäksi selvitetään mahdollisuudet kaikkien työeläkelaitosten välisiin kannansiirtoihin ja niihin liittyviin toimintapäätösten siirtoihin.

2 Työeläkkeensaajien lukumäärä

Eläkkeensaajalle voidaan maksaa työeläkettä samanaikaisesti usean työeläkelain, sekä yksityiseltä että julkiselta puolelta, ja usean eri eläkelajin mukaan. Näin ollen työeläkkeensaajien lukumäärät eivät ole laki- ja lajikohtaisesti summattavissa. Kokonaislukumäärät on poimittava rekisteristä erikseen, jolloin kukin eläkkeensaaja on kussakin summaluvussa mukana vain kerran. Työeläkkeensaajia arvioidaan olevan vuoden 2007 lopussa kaikkiaan 1 285 000 (1 268 507 vuonna 2006). Yksityisen puolen työeläkettä maksetaan tänä vuonna noin 1 110 000 (1 094 434) eläkkeensaajalle ja julkisen puolen eläkettä puolestaan noin 570 000 (551 624) eläkkeensaajalle.

TyEL:ä saa vuoden 2007 lopussa kaikkiaan noin 1 028 000 eläkkeensaajaa. Rekisteröityä lisäeläkettä maksettiin vuoden 2006 lopun tilastojen mukaan lähes 83 500 eläkkeessä. Arviot yksityisen puolen työeläkkeiden saajien lukumäärästä eläkettä kartuttaneen yksityisen puolen työeläkelain mukaan eläkelajeittain on esitetty taulukossa 1. Julkisen puolen eläkkeensaajien määriä ei ole tässä katsauksessa eritelty vastaavasti.

Taulukko 1. Eläkkeensaajien arvioitu lukumäärä eläkettä kartuttaneen yksityisen työeläkelain mukaan 31.12.2007.

Eläkelaji	TyEL	MEL	YEL	MYEL	Kaikki *)	Julkinen puoli Kaikki *)	Yksityinen ja julkinen puoli Kaikki *)
Vanhuuseläke	689 300	8 000	100 250	170 400	766 500		
Työkyvyttömyyseläke	190 250	5 000	28 750	19 700	195 350		
Työttömyyseläke	45 450	700	4 750	3 180	45 650		
Osa-aikaeläke	12 100	150	3 800	470	16 350		
Perhe-eläke	207 900	2 350	34 250	58 200	244 000		
Kaikki *)	1 027 800	16 000	165 400	210 500	1 110 000	570 000	1 285 000

*) Henkilö voi saada samanaikaisesti usean eri eläkelajin mukaista eläkettä. Eläke koostuu lakiosista, joita maksetaan eri lakien mukaisen karttuman perusteella. Taulukossa henkilön eläke on esitetty lakiosien mukaisesti. Kyseisen taulukon rivien ja sarakkeiden luvut eivät ole yhteenlaskettavissa. 'Kaikki'-luku sisältää henkilön vain kerran.

Työeläkkeelle siirtyneiden määrän kasvu taittui viime vuonna, kun eläkkeelle siirtyi 63 714 henkilöä (67 088 vuonna 2005). (ETK Tilastoraportteja 5/2007.) Eläkkeelle siirryttiin keskimäärin 59,5 vuoden iässä. Keskimääräisen eläkkeellesiirtymisiän voidaankin todeta hieman nousseen. Eläkkeelle siirtyminen on Eläketurvakeskuksessa tehtyjen selvitysten mukaan myöhentynyt 0,4 vuodella eläkeuudistuksen voimaantulon jälkeen. Eläkkeelle siirtymisiän arvioidaan nousevan 0,7 vuotta vuoteen 2010 mennessä ja 1,2 vuotta vuoteen 2015 mennessä. Heti lain voimaantulon jälkeenkin joustavaa vanhuuseläkeoikeutta käytti työssä käyvistä 63–64-vuotiaista vuonna 2005 vain neljännes. Työssä pysymistä kannustanee suurempi eläkekarttuma, 4,5 prosenttia 63 vuoden iän täyttämisen jälkeen. Nuorempana, 53–62-vuotiailla, eläkettä karttuu 1,9 prosenttia ja 18–52-vuotiailla 1,5 prosenttia vuosiansioista. Työeläkelainsäädäntöön on viime ja tällä vuosikymmenellä tehty monia muutoksia muun muassa korottamalla

la varhaiseläkkeille ja työttömyyseläkeputkeen pääsyn ikärajoja. Suhteellisen hyvä työllisyystilanne ja työelämän laajat kehittämissuunnitelmat ovat lisäksi edistäneet työssä pidempään jatkamisen tavoitetta.

Työeläkevakuuttajat TELAn kesällä 2007 julkaistaman tutkimuksen mukaan lähes puolet tutkimukseen vastanneista kertoo jatkavansa työssä vähintään 63-vuotiaaksi. Viidennes vastanneista aikoo jatkaa työelämässä jopa yli 63 vuoden täyttämisen jälkeen. (TELA 2007.) Joustavaan eläkeikään oikeutetuista on yllättävän moni jatkanut työelämässä 2005 eläkeuudistuksen voimaantulon jälkeen. TELAn tutkimuksen mukaan työssä ikääntyneenäkin jatkamista ja jaksamista voidaan edistää monin keinoin. Päälimmäiseksi nousevat työssä käyvien mahdollisuus vaikuttaa omaan työhönsä, työilmapiirin yleinen paraneminen sekä esimiestoiminnan ja johtamisen kehittäminen. Työelämän korkea vaatimustaso ja kiivastahtisuus ovat suurimmat työssä jaksamisen haasteet.

Viisikymppisten työllisten työssä jatkamista koskevan tutkimuksen mukaan (Haataja 2007) ikääntyminen vähentää työllisenä pysymistä vasta ikävuodesta 56 alkaen. Koulutustaso lisää etenkin naisten työllisenä pysymistä. Edellytyksenä työurien pitenemiselle ja eläkkeelle siirtymisen myöhentymiselle on luonnollisesti hyvä talous- ja työllisyyskehitys.

3 Eläkkeiden indeksitarkistukset

Kaikki maksussa olevat työ- ja ansioläkkeet tarkistetaan työeläkeindeksillä. Ansioiden muutoksen vaikutus työeläkeindeksiin on 20 prosenttia ja hintojen muutoksen 80 prosenttia. Vuonna 2007 työeläkeindeksin arvo on 2 127 (2 081 vuonna 2006) ja eläkkeitä korotettiin vuoden alusta 2,2 prosenttia. Eläkeindeksien suhteelliset muutokset viime vuosilta on kerätty taulukkoon 2. Vuoden 2005 pieni työeläkeindeksin ja kansaneläkeindeksin muutos aiheutui lähinnä alkoholijuomien valmisteveron alentamisesta vuonna 2004, jonka seurauksena kuluttajahintaindeksin muutos jäi varsin pieneksi.

Taulukko 2. Eläkeindeksien prosentuaaliset muutokset vuosina 2005–2007.

	2005	2006	2007
Työeläkeindeksi	0,9	1,7	2,2
Puoliväli-indeksi	1,9	2,5	2,9
Palkkakerroin	2,8	3,4	3,5
KEL-indeksi	0,4	1,1	1,7

Työeläkeindeksin painotukset puhuttivat erityisesti eduskuntavaalikeväänä 2007. Uuteen hallitusohjelmaan kirjatun sosiaaliturvan kokonaisuudistuksen osana selvitetään myös indeksitarkistusten perusteet. Tarkoituksena on tutkia, kohteleeiko indeksitarkistusten kulutuskori oikein eläkkeellä olevia ihmisiä.

Palkkakertoimella tarkistetaan työaikaiset ansiot, yrittäjätulot ja työeläkelaeissa säädetyt rahamäärät sekä vapaakirjat. Palkkakertoimeen vaikuttaa ansioiden muutos 80 prosenttia ja hintojen muutos 20 prosenttia. Vuonna 2007 palkkakerroin on 1,100 (1,063), muutosprosentti 3,5. Kun eläke lasketaan ennen vuotta 2005 voimassa olleiden säännöksiin, käytetään TEL-puoliväli-indeksiä. Puoliväli-indeksin arvo vuonna 2007 on 2311 (2246), muutosprosentti 2,9. Puoliväli-indeksi poistuu käytöstä kokonaan vuonna 2012.

Kansaneläkeindeksi määräytyy elinkustannusindeksin perusteella. Kansaneläkelaitos on vahvistanut vuoden 2007 kansaneläkeindeksin pisteluvuksi 1 401 (1 377), jonka perusteella kansaneläkkeitä tarkistettiin vuoden 2007 alusta 1,7 prosenttia.

4 Lakisääteinen eläkemeno

Lakisääteisinä eläkkeinä maksetaan vuonna 2007 kaikkiaan noin 19,3 miljardia euroa (18,4 mrd. euroa vuonna 2006). Koko lakisääteisen eläkemenon osuus bruttokansantuotteesta on 10,9 prosenttia (11,0 %).

Taulukko 3. *Lakisääteinen eläkemeno vuosina 2006–2007, milj. euroa.*

	2007	2006
Yksityisen puolen työeläkkeet	9 766	9 196
Maatalouden erityiseläkkeet	140	143
Julkisen puolen työeläkkeet	6 040	5 795
Työeläkemeno yhteensä	15 946	15 134
Sotilasvamma-, liikennevakuutus- ja tapaturma- vakuutuslain mukaiset eläkkeet	520	514
Kansaneläkkeet	2 820	2 779
Koko lakisääteinen eläkemeno yhteensä	19 286	18 427
Osuus BKT:sta *)	10,9	11,0

*) Molemmat BKT-osuudet ovat ennakkollisia.

Taulukossa 3 on esitetty vuosien 2006–2007 kokonaiseläkemenot eri eläkejärjestelmien mukaan jaoteltuna. Kokonaiseläkemeno kasvaa noin 4,7 prosenttia. Tänä vuonna indeksitarkistukset olivat paria edellisvuotta korkeammat ja työeläkkeitä korotettiin edellisvuoden tasosta 2,2 prosenttia. Loput kasvusta aiheutuu volyymikasvusta ja alkavien eläkkeiden suuruudesta.

Yksityisen ja julkisen puolen yhteen lasketun työeläkemenon arvioidaan olevan vuoden 2007 lopussa noin 16 miljardia. Kasvua edellisvuoden vastaavaan lukuun on 5,4 prosenttia. Yksityisen puolen työeläkemenon kehitystä on selvitetty jäljempänä tarkemmin. Julkisen puolen eläkkeet sisältävät valtion, kuntien ja kirkon eläkkeet, Kelan ja Suomen Pankin toimihenkilöeläkkeet sekä Ahvenanmaan maakunnan hallituksen maksamat eläkkeet. Näitä on käsitelty tässä katsauksessa vain kokonaisuutena. Maatalouden erityiseläkkeet sisältävät luopumis- ja sukupolvenvaihdoseläkkeet sekä luopumiskorvaukset ja -tuet. Kansaneläkkeiden lukumäärä ja osuus kokonaiseläkkeestä vähenee jatkuvasti, koska yhä useammin kansaneläke myönnetään vähennettynä tai sitä ei makseta työeläkkeen lisäksi lainkaan.

Yksityisen puolen työeläkemeno

Yksityisen puolen työeläkkeinä maksetaan vuonna 2007 arviolta 9 800 miljoonaa euroa (9 196 milj. euroa). Rekisteröidyn lisäturvan osuus tästä on noin 195 miljoonaa euroa (191,6 milj. euroa). Yksityisen sektorin työeläkemenoarvio eläkelajeittain vuonna 2007 on koottu taulukkoon 4. Eläkemenon arvioidaan kasvavan 6,2 prosenttia edellisvuotiseen verrattuna.

Taulukko 4. Yksityisen puolen maksettavat työeläkkeet eläkettä kartuttaneen työeläkeläin mukaan vuonna 2007, eläkemeno milj. euroa.

Eläkelaji	TyEL	MEL	YEL	MYEL	Yhteensä	Julkinen puoli	Yksityinen ja julkinen puoli
Vanhuuseläke	5 480,0	80,0	430,0	427,0	6 417,0		
Työkyvyttömyyseläke	1 410,0	26,0	99,0	65,0	1 600,0		
Työttömyyseläke	480,0	3,3	9,0	5,0	497,3		
Osa-aikaeläke	95,0	1,2	27,0	2,0	125,2		
Perhe-eläke	770,0	11,7	84,0	66,0	931,7		
Yhteensä	8 235,0	122,2	649,0	565,0	9 571,2	6 040	15 611,2
Lisäturva	189,0	-	6,0	0,2	195,2		
Yhteensä	8 424,0	122,2	655,0	565,2	9 766,4	6 040	15 611,2

Eläkkeelle siirtyvien ikäluokkien koko ja uusien alkavien eläkkeiden suuruus vaikuttavat väistämättä eläkemenon kasvuun. Jo muutamana vuonna on tilastojen mukaan ollut havaittavissa alkaneiden vanhuuseläkkeiden hieman korkeampi taso aiempiin vuosiin nähden, erityisesti poistuviin vanhoihin eläkkeisiin verrattuna. Vuoden 2005 eläkeuudistuksessa työeläkkeiden yhteensovitus poistui. Lisäksi 63 vuoden iästä maksettava työeläke on vähentämätön, toisin kuin eläkeuudistusta edeltävänä aikana samanikäiselle maksettu varhennettu vanhuuseläke. Nämä suuremmissa mittakaavassa vaikuttavat myös eläkemenoa nostavasti.

5 Vakuutusmaksun taso, maksutulo ja eläkevarat

Yksityisen puolen työeläkemaksut

Keskimääräisen TyEL-vakuutusmaksun taso pysyi tänä vuonna edelleen ennallaan. Maksuun tehtiin kuitenkin toistamiseen tilapäinen maksun työkyvyttömyysoosan alennus, jolla puretaan edelleen aiempien vuosien työkyvyttömyysmaksuista muodostunutta ylijäämää⁵. Keskimääräinen TyEL-maksu vuonna 2007 on 21,6 prosenttia työnansioista ilman tilapäisiä alennuksia ja ne mukaan lukien 21,1 prosenttia työansioista. Alle 53-vuotiaiden työntekijöiden maksuosuus on 4,3 prosenttia ja 53 vuotta täyttäneiden työntekijöiden maksuosuus 5,4 prosenttia.

Palkansaajien, yrittäjien ja joidenkin työnantajien työeläkemaksut alenivat tilapäisesti vuosina 2006 ja 2007. Tilapäinen alennus tehdään vähennyksenä perustariffimaksusta niiden työnantajien maksuihin, joiden vuoden 2005 palkkasumma on alle 24 672 000 euroa. Täysimääräinen alennus koskee työnantajia, joiden palkkasumma on alle 1 542 000 euroa. Lisäksi työnantajien maksuosuutta alentaa Eläketurvakeskuksen omistamien Garantian osakkeiden myynnistä saatujen varojen palauttaminen työnantajille. Tämä alennus on 0,06 prosenttia palkkasummasta.

Työntekijöille ohjattiin edelleen puolet tilapäisestä maksun työkyvyttömyysoosan alennuksesta (0,3 prosenttiyksikköä palkasta), joten työntekijöiden maksuosuudet laskevat TyEL-maksuun tehdyn alennuksen myötä. Vakuutusmaksuprosentit vuosina 2003–2007 on koottu taulukkoon 5.

Taulukko 5. Keskimääräinen vakuutusmaksu prosentteina palkoista tai työtuloista vuosina 2003–2007.

	TEL/TyEL	MEL	YEL	MYEL	PTEL *)
2003	21,4	21,0	20,1	10,7	4,6
2004	21,4	21,0	19,8	10,8	4,6
2005	21,6	22,0	20,2	10,8	4,6 ja 5,8
2006	21,2	22,0	19,5	10,7	4,3 ja 5,4
2007	21,1	22,0	19,5	10,7	4,3 ja 5,4

*) PTEL on palkansaajan työeläkemaksu, joka sisältyy TEL-, LEL- ja TaEL-maksuun. Vuoden 2005 alusta alkaen otettiin käyttöön eri prosentit alle 53-vuotiaille ja 53 vuotta täyttäneille.

Sopimustyönantajien keskimääräinen vakuutusmaksu on 21,6 prosenttia. Toteutuvaan maksuun vaikuttavat maksettu kokonaispalkkasumma, asiakashyvitykset sekä yrityksen työntekijöille myönnetty työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeet. Tilapäisen työnantajan vakuutusmaksu on 22,04 prosenttia ja maksu on lopullinen.

Vaikka TyEL:n keskimääräinen maksu on 21,1 prosenttia, niin maksu vaihtelee eläkelaitoksittain ja työnantajittain. Suurin tekijä on eläkelaitosten työkyvyttömyyseläkkeiden oma-

⁵ Tasoitusvastuun määrä vaihtelee vuodesta toiseen työkyvyttömyyseläkeliikeen yli- tai alijäämän mukaan. Muutamana menneenä vuonna työkyvyttömyyseläkkeitä on myönnetty ja alkanut arvioitua vähemmän ja työkyvyttömyyseläkemenon tasoittamiseen tarkoitettu tasoitusvastuu on näin kasvanut lähelle määriteltyä ylärajaansa.

vastuut. Työeläkeyhtiöissä työnantajakohtaiseen maksuun vaikuttaa lisäksi työkyvyttömyyseläkkeisiin liittyvä maksuluokka. Lisäksi TyEL-yhtiössä työeläkemaksua pienentää työnantajakohtainen hyvitys, joka riippuu työeläkeyhtiön sijoitustoiminnan tuotoista ja asiakassuhteesta. Keskimääräinen hyvitys vuonna 2007 on 0,4 prosenttia työansioista. Keskimääräiset TyEL-maksun osat on koottu taulukkoon 6.

Taulukko 6. Keskimääräiset TyEL-maksun osat vuonna 2007, prosenttia.

Rahastoitava vanhuuseläkeosa	3,0
Rahastoitava työkyvyttömyyseläkeosa	2,0
Rahastoitava työttömyyseläkeosa	0,0
Tasausosa	16,1
Muut kulut	0,9
Hyvitykset	-0,4
Tilapäiset maksun alennukset *)	-0,5
Maksu yhteensä	21,1

*) Tilapäisiin maksun alennuksiin sisältyy maksun työkyvyttömyyseläkeosan alennus, 0,4 prosenttiyksikköä, jolla puretaan aiempien vuosien työkyvyttömyyseläkemaksuista muodostunutta ylijäämää. Lisäksi työnantajien maksuosuutta on alennettu 0,1 prosenttiyksikköä palkkasummasta. Alennus johtuu Eläketurvakeskuksen omistamien Garantian osakkeiden myynnistä saatujen varojen palauttamisesta työnantajille.

Eläketurvakeskuksen kustannukset katetaan ETK:n palveluistaan perimillä toimintokohtaisilla palvelumaksuilla, muilla tuotoilla ja eläkelaitosten kustannusosuudella. Kaikki yksityisen puolen eläkelaitokset osallistuva kustannusten korvaamiseen vakuutettujensa työansioiden suhteessa. Ensi vuodesta alkaen osuutensa kustannuksesta maksaa myös julkinen puoli, jolle tulee kevennetty rahoitusvastuu käyttämiensä palvelujen määrän mukaisesti. (HE 2007.)

Julkisen puolen työeläkemaksut

Valtion eläkelain mukaan peritään eläkemaksuja yleisen maksuluokan mukaan (23,64 % vuonna 2007) lukuun ottamatta sotilaita (35,28 %) ja erityisen eläkeiän (55, 58 tai 60 tai eroamisikä) valinnoita (31,41 %). Julkisen puolen työntekijät maksavat samansuuruista työntekijä-maksua kuin yksityisen puolen työntekijätkin: alle 53-vuotiaiden työntekijöiden maksu on 4,3 prosenttia ja yli 53 vuotta täyttäneiden maksu 5,4 prosenttia. Kun otetaan huomioon kaikki maksetut maksut ja maksajat, niin valtion eläkelain mukainen kokonaismaksukertymä vastaa vuonna 2007 arviolta 24,77 prosenttia VaEL-palkkasummasta. Lisäksi vähintään 60 prosenttia eläkemenosta rahoitetaan valtion budjetista.

Kunnilla työnantajan palkkaperusteinen maksu on 16,5 prosenttia. Osa KuEL-maksusta peritään lisäksi työnantajilta eläkemenojen perusteella. Kokonaismaksukertymä vastaa arviolta 28,5 prosenttia KuEL-palkkasummasta.

Kirkon työnantajalta perittävät työeläkemaksut ja työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuudet määräytyvät työnantajan koon mukaan. Kokonaismaksukertymä vastaa vuonna 2007 arviolta 31,5 prosenttia palkkasummasta.

Korot, vakuutusmaksutulo ja työeläkevarat

Perustekorko on 20 prosenttia eläkelaitosten painotetusta keskimääräisestä vakavaraisuusasteesta ja sen arvo on vähintään kolme prosenttia. Korko lasketaan 0,25 prosenttiyksikön tarkkuudella ja se voi kerralla maksimissaan muuttua 0,5 prosenttiyksikköä ylöspäin. Alkuvuodesta perustekorko määriteltiin 5,5 prosenttiin ja heinäkuun alusta alkaen 6,0 prosenttiin. (Laskuperustekorko 6,5 % ajalla 1.1.–30.6.2006 ja 6,0 % ajalla 1.7.–31.12.2006.)

Eläkevastuiden täydennyskertoimen arvo oli 2,46 alkuvuonna 2007 ja loppuvuoden arvoksi on vahvistettu 2,96 prosenttia 1.7.2007 alkaen. Vuoden 2007 ensimmäisen neljänneksen mukainen keskimääräinen vuositason osaketuottokerroin on 18,12 prosenttia ja toisen neljänneksen mukainen arvo on 30,62 prosenttia.

Taulukko 7. Yksityisten työeläkelaitosten vastuvelka (perus- ja lisäturva) 31.12.v (milj. euroa).

	TEL/TyEL + LEL + TaEL + MEL	YEL	MYEL	Yhteensä
2005	65 171	139	30	65 340
2006	71 202	145	25	71 872
2007 *)	76 562	150	31	76 743

*) Ennakkotieto.

Lähde: Tilastotietoja työeläkelaitosten toiminnasta (ETK 2005), ETK:n ja TELAn tilinpäätöslite (2006) sekä ETK:n lyhyen aikavälin ennuste (2007).

Yksityisen puolen eläkelaitosten vakuutusmaksutulo (sisältää lisäturvan) on kuluvana vuonna arviolta 10,3 miljardia euroa (9,7 mrd. euroa vuonna 2006). Yksityisen puolen työeläkelaitoksittain jaotellut maksutulot vuosina 2005–2007 on koottu liitteen taulukkoon 4. Julkisen puolen maksutuloksi arvioidaan 6,8 miljardia euroa.

Yksityisten työeläkelaitosten vastuvelka vuoden 2007 lopussa on arviolta noin 77 miljardia euroa (taulukko 7).

Taulukko 8. Työeläkevarat 31.12.v (milj. euroa).

	Yksityinen puoli	Julkinen puoli	Yhteensä
2005	73 167	29 308	102 475
2006	79 014	33 004	112 018
2007 *)	86 500	40 000	126 500

*) Ennakkotieto.

Lähde: Vakuutusvalvontaviraston tilastot (2005), ETK:n ja TELAn tilinpäätöslite (2006) ja TELA (2007).

Yksityisen sektorin työeläkevarojen arvioidaan olevan vuoden lopussa lähes 90 miljardia euroa ja kaikkien työeläkevarojen lähes 130 miljardia euroa (taulukko 8). Eläkevaroihin sisältyvät vastuvelan lisäksi myös arvostuserot. Vuoden 2006 loppuun mennessä osakkeet muodostivat jo 43 prosenttia työeläkevaroista. (Risku 2007a.) Eläkesijoitusten osakepaino on kasvanut kuluvana vuonna edelleen, mikä on sijoitusuudistuksen tavoitteiden suuntaista. Tämän suuntaisen kehityksen jatkuessa maksutason odotusarvon voidaan odottaa alenevan tulevaisuudessa.

Lähteet

Eläkkeelle siirtymisikä Suomen työeläkejärjestelmässä. Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja 5/2007.

ETK:n ja TELAn tilinpäätöslite 2006. Työeläkelaitosten avainlukuja vuodelta 2006. Työeläke 3/2007 sekä <http://www.etk.fi> ja <http://www.tela.fi>.

Haataja Anita. 2007. Viisikymppisten työssä jatkamista ennakoivat tekijät. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2007:18. Helsinki.

HE 53/2007 Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Eläketurvakeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

HE 79/2006 Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

HE 77/2006 Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi eläkelaitosten toimintapääomaa ja vastuovelkaa koskevien säännösten muuttamiseksi.

HE 76/2006 Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työeläkevakuutusyhtiöstä annetun lain muuttamisesta.

Lehtonen Seija. 2006. Eläkemenoenuste vuodelle 2006. Eläketurvakeskuksen katsauksia 4/2006.

Lehtonen Seija, Lindell Christina ja Rynänen Eliisa. 2007. Eläkkeiden rahoitus. Artikkeleli kirjassa Hietaniemi Marjukka ja Ritola Suvi (toim.) 2007 Suomen työeläkejärjestelmä. Eläketurvakeskus. <http://www.etk.fi>.

Rajaniemi Erkki. 2006. Työeläkejärjestelmän kilpailuolosuhteet. Selvityshenkilön raportti. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2006:79.

Risku Ismo. 2007a. Neljäs peräkkäinen menestyksen vuosi. Työeläkelaitosten tilinpäätöstiedot 2006. Työeläke 3/2007.

Risku Ismo. 2007b. Työeläkejärjestelmän sijoitustoiminta. Artikkeleli kirjassa Hietaniemi Marjukka ja Ritola Suvi (toim.) 2007 Suomen työeläkejärjestelmä. Eläketurvakeskus. <http://www.etk.fi>.

Suomen työeläkkeensaajat ja vakuutetut 2005. Eläketurvakeskus, Kuntien eläkevakuutus ja Valtiokonttori 2007.

TELA. 2007. Näkemykset työssä jaksamisesta.

Tilastoraportti vuoden 2005 kustannustenjaosta. Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja 2/2007.

Tilastotietoja työeläkelaitosten toiminnasta vuonna 2006. <http://www.etk.fi>.

Työntekijän eläkelain (TyEL) mukaisen eläkevakuutuksen erityisperusteet.

Yksityisen sektorin työsuhdetilastot vuonna 2005. Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja 4/2007.

Vakuutusvalvontavirasto. Avainlukuja eläkevakuutuksesta Suomessa 2005–2003. Versio 30.10.2006. <http://www.vakuutusvalvonta.fi>.

Liitteet

Ennakkotiedot ja arviot on merkitty *:llä.

Liite 1. Eläkejärjestelmää koskevia tilastoja ja arvioita

1.A	Kansantalouden kehitys	2005	2006	2007
	Työeläke-indeksi	2047	2081	2127
	Puoliväli-indeksi	2191	2246	2311
	Palkkakerroin	1,028	1,063	1,100
	Kuluttajahintojen muutos *	0,9	1,6	2,5
	Ansiotasoindeksin muutos, % *	3,9	3,0	3,0
	BKT käyvin hinnoin, mrd. euroa *	157,2	167,1	177,6
	BKT:n volyymin muutos, % *	2,9	5,0	3,9
	TEL/TyEL-palkkasumman muutos, % *	5,6	5,1	6,5
	Työttömyysaste, % * ¹⁾	8,4	7,7	6,9
	1) Vastaa Tilastokeskuksen EU-harmonisoidun työttömyysasteen määrittelyä.			
1.B	Vakuutusteknisiä suureita	2005	2006	2007
	Vakuutusmaksu, %			
	TEL/TyEL keskimääräinen maksu	21,6	21,2 ²⁾	21,1 ³⁾
	TEL:n, LEL:n ja TaEL:n / TyEL:n maksuprosentteihin sisältyvä työntekijän osuus			
	alle 53-v	4,6	4,3	4,3
	yli 53-v	5,8	5,4	5,4
	MEL	22,0	22,0	22,0
	josta työntekijän osuus	11,0	11,0	11,0
	perittävä YEL keskimäärin	20,2	19,5	19,5
	perittävä MYEL keskimäärin	11,0	10,7	10,7
	perusprosentti YEL/MYEL			
	alle 53-v	21,4	20,8	20,8
	yli 53-v	22,6	21,9	21,9
	Laskuperustekorko/ Perustekorko, %			
	1.1.–30.6.v	4,75	6,00	5,50
	1.7.–31.12.v	5,50	6,50	6,00
	Eläkevastuun täydennyskerroin			
	1.1.–30.6.v	-	-	2,46
	1.7.–31.12.v	-	-	2,96
	TEL-/TyEL-vakuutusmaksun osat, keskimäärin			
	vanhuuseläke	3,0	3,0	3,0
	työkyvyttömyyseläke	1,3	2,0	2,0
	työttömyyseläke	0,3	0,0	0,0
	tasaus	16,3	16,1	16,1
	hoitokustannus, maksutappio,			
	ETK:n kustannukset	1,0	1,0	0,9
	hyvitys	-0,3	-0,5	-0,4
	tilapäinen alennus		-0,4	-0,5
	Keskimääräinen maksu	21,6	21,2 ²⁾	21,1 ³⁾
	Keskimääräinen maksu, ilman 53-v kor.	21,4	20,8	20,8

TEL-, LEL- ja TaEL-lait yhdistettiin vuoden 2007 alusta TyEL-laiksi.

2) Vuonna 2006 TEL-maksuun tehtiin tilapäinen alennus, keskimäärin 0,4 prosenttiyksikköä (0–0,6).

3) Vuonna 2007 TyEL-maksuun tehtiin tilapäinen alennus, keskimäärin 0,4 prosenttiyksikköä (0–0,6). Lisäksi vuonna 2007 maksuun tuli 0,06 prosenttiyksikön alennus johtuen ETK:n omistamien Garantian osakkeiden myynnistä saatujen varojen palauttamisesta työnantajille.

Vakuutusmaksuista löytyy lisätietoja sivuilta <http://www.etk.fi>.

Liite 2. Lukumäärätietoja

2.1 Väestörakenne iän mukaan 2005–2007

Lähde: Tilastokeskuksen väestötilastot

	2005	2006	2007*
0–14-vuotiaat	906 904	901 181	897 696
15–64-vuotiaat	3 507 511	3 507 057	3 515 657
55–59-vuotiaat	416 888	410 077	407 243
60–64-vuotiaat	297 977	313 032	328 767
yli 65-vuotiaat	841 165	868 717	870 833
Kaikki yhteensä	5 255 580	5 276 955	5 284 186

2.2 Aktiivien lukumäärä 31.12.v

Lähteet: Yksityisen sektorin työsuhde tilastot vuonna 2005, Suomen työeläkkeensaajat 2005 sekä ETK:ssa tehdyt arviot.

Henkilö voi kuulua samanaikaisesti useamman työeläkelain piiriin. Kaikki-luvussa henkilö esiintyy vain kerran.

	2005	2006*	2007*
TEL/TyEL	1 222 872	1 230 000	1 400 000
LEL	97 922	100 000	
TaEL	73 647	70 000	
MEL	4 814	5 000	5 000
YEL	175 489	180 000	175 000
MYEL	89 293	90 000	90 000
Yksityinen puoli kaikki	1 609 127	1 620 000	1 620 000
VaEL	180 000	180 000	180 000
KuEL	475 000	475 000	475 000
KiEL	16 000	16 000	16 000
Muut	8 000	8 000	8 000
Julkinen puoli kaikki	660 000	660 000	660 000
Yksityinen ja julkinen puoli yhteensä	2 210 000	2 220 000	2 220 000

Liite 3. Työansiot

Vuoden 2005 luvut ovat tilastotietoja 'Tilastotietoja työeläkelaitosten TEL-, LEL-, TaEL- ja MEL-toiminnasta 2005'. Vuoden 2006 ja 2007 arviot ovat Eläketurvakeskuksen lyhyen aikavälin maksutasoennusteesta ja YEL-ennusteesta sekä eläkelaitoksilta.

3.1 Palkkasummat (milj. euroa/v)

	2005		2006*		2007*	
		kasvu%		kasvu%		kasvu%
TyEL					45 043	
TEL	37 435		39 361			
LEL	2 396		2 602			
TaEL	594		664			
MEL	286		290		288	
Yhteensä	40 711	5,8	42 917	5,4	45 331	5,6

3.2 Työtulot (milj. euroa/v)

	2005	2006*	2007*
YEL ¹⁾	2 942	3 125	3 305
MYEL	1 251	1 272	1 301

1) YEL:n työtuloissa on huomioitu aika, kuinka kauan yrittäjä on ollut vakuutettuna vuoden aikana.

Liite 4. Maksutulot (milj. euroa/v)

Vuoden 2005 luvut on saatu tilinpäätöstiedoista sekä tilastosta 'Tilastotietoja työeläkelaitosten TEL-, LEL, TaeL- ja MEL-toiminnasta 2005'. Vuosien 2006 ja 2007 arviot on saatu Eläketurvakeskuksen lyhyen aikavälin ennusteesta, YEL-ennusteesta sekä eläkelaitoksilta.

	TyEL	TEL	LEL	TaeL	MEL	YEL	MYEL	Yhteensä
Perusturva								
2005		7 691,0	545,0	126,0	55,0	602,0	137,2	9 156,2
2006*		8 296,2	581,0	144,0	55,4	610,8	135,8	9 823,2
2007*	9 459,0				55,4	645,9	138,7	10 299,0
Lisäturva								
2005		32,0				1,4		33,4
2006*		25,6				1,3		26,9
2007*	24,5					0,5		25,0
Valtion osuus								
2005					36,6	31,9	401,3	469,8
2006*					38,5	43,3	420,1	501,9
2007*					40,9	49,6	440,3	530,8

Työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksu määräytymisvuoden tasossa 1.7.v.

	Yksityinen puoli yhteensä	Julkinen puoli yhteensä
2005	350	95
2006*	322	90
2007*	297	100

Liite 5. Kaikki lakisääteiset eläkkeet (milj. euroa)

	2005	2006 arvio ¹⁾	2006	2007 *
Yksityisen sektorin työeläkkeet	8 715	9 201	9 196	9 766
Maatalouden erityiseläkkeet	147	147	143	140
Julkisen sektorin työeläkkeet (Sisältää myös valtion ylimääräiset eläkkeet)	5 538	5 760	5 795	6 040
Sotilasvamma-, liikennevakuutus- ja tapaturma- vakuutuslain mukaiset eläkkeet	511	570	514	520
Kansaneläkkeet	2 761	2 790	2 779	2 820
Yhteensä	17 672	18 468	18 427	19 286
Osuus BKT:sta, % ²⁾	11,2	11,2	11,0	10,9

1) Eläkemenoennustekatsauksen 2006 (2006:4) arvio.

2) Kaikki BKT-osuudet ovat ennakkollisia.

Eläketurvakeskuksen ajankohtaiskatsaukset vuonna 2007

1/2007	Kokonaiseläke 2007. Työeläke, kansaneläke ja verotus
2/2007	Ikääntymisen vaikutukset EU25-maiden lakisääteisiin eläkejärjestelmiin
3/2007	Eläke- ja muun sosiaaliturvan kehittämistyöryhmät
4/2007	Työeläkemenoennuste vuodelle 2007

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin 010 7511

Faksi (09) 148 1172

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Tfn 010 7511

Fax (09) 148 1172

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS

Finland

Tel. +358 10 7511

Fax +358 9 148 1172

www.etk.fi